

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalino se plačuje od petrostopone petit-vrste po 12 h, če se oznalilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je v Knafovih olicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravljenje pa v pritličju. —

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Glas vpijočega v puščavi.

I.

Kakor modan hrast, stojec na prostrani poljani, ki se je edini ubranil divjemu viharju, kateri je z nedoljivo silo podrl že vse njegove drugove na tla, se nam zdi — župnik Anton Vogrinec.

Katoliška duhovščina, zlasti slovenska, je postala čreda ovac, ki brez preudarka in brez lastne volje drevi čez drn in strn za svojimi vodnikij katoliški duhovnik, pozabivši da mu je dal Bog »um in pamet zdravo« zato, da se jih poslužuje in jih bistri na podlagi samostojnega in svobodnega razmotovanja in razmišljevanja, je postal žoga, slepo orodje v rokah višje svoje hierarhije. Vse svoje mišljenje in delovanje mora strogo urediti po višjih predpisih, iz človeka postane avtomat, navaden stroj, ki funkcijonira le v toliko, v kolikor to dovoljuje višja cerkvena oblast. Katoliška duhovščina je dandanes cetrpa in odrvenela masa, ki ni dostopna in sposobna za nobeno svobodnejše mišljenje in čustovanje in kateri so ukazi in odredbe Rima in škofov ne samo »in ecclesiasticis«, marveč tudi »in politici« alfa in omega. In temu se ni čuditi, saj je vzgoja duhovniškega naraščaja urejena tako, da ubija vsak samosten značaj in ustvarja iz gojencev brezmočne marijonete, katerim so stete vse moralne in duševne sile, katerim je odvzeta vsa energija in vsa samozavest in vse samozaupanje, da jih »višje moči« tem lažje porabljajo in izkorisčajo v svoje samopašne svrhe. Tako se vzgojuje duhovščina; jasno je torej, da je tak materialno samo slepo orodje brez volje in moči v rokah posameznikov in da si v takšnih okoliščinah le malo duhovnikov ohrani »um in srce zdravo«, da se osvobodi vplivov pogubne vzgoje v duhovskem seminarju. A takih krepkih značajev, takih mož v besede pravem pomenu je malo, vrlo malo, to so pravi »rari

nantes in gurgite vasto! In iz vrste teh mož je tudi župnik Anton Vogrinec, ki je nedavno izdal znamenito knjigo »Nostra maxima culpa«, s katero smo se že bavili na tem mestu in podali iz nje že glavnješje točke.

Knjiga je pisana, kakor smo že imeli priliko naglašati, s priznanja vredno odkritosrčnostjo, kar je treba tem višje ceniti, ker jo je spisal katoliški duhovnik. In v veliko zadodženje, nam je, da je pisatelj knjige »Nostra maxima culpa« — Slovenec, kar pač dokazuje, da se nahaja tudi med slovensko duhovščino, ki je korumpirana, kakor morda nobena druga na svetu, nekaj mož, dasi so vrlo redki, ki so si ohranili navzlio nečuvenemu terorizmu in pogubnemu vplivu od zgoraj in vkljub pogubnosni vzgoji krepak, samosten značaj in zdrav razum, da uvidevajo, da je danešni katoliški duhovnik sam največ kriv, da peša vera in da gineva v vseh ljudskih slojih spoštovanje »do svete matere cerkve.«

Klerikalci bodo župnika Vogrince gotovo proglašili za prikrtega liberalca in ateista, toda po krivici. Sicer govori Vogrinec v svoji knjigi tako odkrito o škandaloznih razmerah med katoliško duhovščino, kakor še ni govoril morda nobeden slovenski duhovnik izza dobe protestantske reformacije, in kaže brezozirno na rak-rane, ki razjedajo osrčje katoliške cerkve in jo preté ugonobiti, dasi je baje zdana na skalo in jo celo peklenška vrata ne morejo premagati, a vendar je razvidno iz knjige, da jo je Vogrincu narekovala gorka ljubezen do cerkve in da je razkril, dasi krvavečega srca, javnosti rane, ki razjedajo telo katoliške cerkve, samo radi tega, ker upa, da se bodo iste dale na ta način, ako se poklicani faktorji javno opozoriljajo, še najpreje ozdraviti.

Kot pošten in razumen mož priznava škodljiv vpliv prisilenega celibata na cerkev in javno živiljenje in mu pripisuje glavno krivdo, da

peša vera in vsled tega gineva tudi spoštovanje pred duhovniki. Vogrinec smatra celibat kot protinaravn, ker zatira naraven nagon, ne pa kako umetno vzgojeno strast. Kakor znano, zagovarjajo cerkveni krog celibat s tem, da Kristus ni poznal ženske in da tudi njegovi apostoli, katerih nasledniki so baje duhovniki, niso bili oženjeni. Župnik iz Libeliš zavrača te trditve tako-le: »Krist se je mogel postiti štirideset dni, naj tudi prijatelji celibata poskušajo se postiti toliko časa. Sicer pa tudi apostoli niso bili vsi oženjeni. Celo Marija je bila omožena.« Sploh pa je celibatna obljuba že zborga tega kruta in krivična, ker se k nji prisilijo bogoslovci v letih, ko še sploh ne vedo, kako hudo dolžnost prevzemo s to obljubo na svoje rame. »Ubogega ptička se izvabi v kletko in če potem toži in že omašuje pod pezo prevzete dolžnosti, se mu kliče: Moli in delaj, ne da bi se premislilo, da ga baš plamen, ki muči v srcu, zavira, da ne more moliti in delati!«

Znano je, da zagovarja cerkev celibat tudi s tem, da je blesteč zaled samozaštevanja in svetel vzor kreposti, ki z neodoljivo silo vpliva na nравnost ljudstva. Da je baš nasprotno resnično, nam ni treba naglašati! Zanimivo je, kako o tej stvari sodi župnik Vogrinec. On piše: »Dober vzgled naj ne bo ljudstvu v prvi vrsti celibat, marveč druge kreposti. Vzdržujmo se najprvo alkohola, tega najhujšega sovražnika vsega človeštva, odpovejmo se hrenenju po bogastvu in premoženju, spominjajoč se Zvezdarjevih besed: »Ako hočeš dosegiti popolnost, prodaj vse in hodi za mano! Ne delajmo, kakor so delali celo marsikateri paapeži, ki so svojim sorodnikom preskrbeli visoka dostenjanstva, in odrecimo se vseh sorodniških vezi! Ako nas kdo udari na levo lice, ponudimo mu še desno. Ali je ujemeno, da se živi v obilici,

vozi v ekvipažah in stanuje v palačah, ko strada ljudstvo, čigar vsakdanji kruh je pomakanje? Torej naprej! Pričnimo najprvo s tem, kar je ložje; ko boste to zmagali, potem si naložimo breme celibata!«

Vojna na Daljnem Vztoiku.

Položaj v Port Arturju.

Iz Port Arturja se poroča: Posadka v trdnjavu je v najboljšem stanju in vsakdo z zaupnostjo pričakuje bodočih dogodkov. Izkrcanje Japancev v bližini Port Arturja je popolnoma izključeno, odnosno bi bil predpogoj v to popolno uničenje ruske vojne monarhice. Pa tudi v tem slučaju bi bilo za Japonce izkrcanje na polotoku Liaotong usodepelno, ker se tukaj nahaja nebroj ruskega vojaštva. V mestu je vse v navadnem tiru, prodajalne in uradi so vsak dan odprtih in se zapro ob mraku. Na trgu igra kakor preje, vsak teden dvakrat vojaška godba. Cene živil so položaju primerne. Trdnjava je najmanj za eno leto preskrbljena z živili in proviantom.

Večina žensk in otrok in tisoč Kitajcev so mesto zapustili, a navzlic temu vlada najživahnejše živiljenje po mestnih ulicah. Da o vojnih dogodkih inozemsko, zlasti angleško časopisje brezvestno in nesramno laže, dokazujejo nam iz Petrograda došla poročila. Zato se ni prav nič čuditi, ako je ruska vojna oblast uveljavila strogo cenzuro za pisma in brzjavke. Brzjavke v inozemstvu se sprejemajo le v odkritem jeziku in morajo imeti potrdilo od vojne uprave, da se smejo odpolati.

Nedavno je priobčil tukaj izhajoči list »Novi kraj« iz angleških listov vest, da je mesto Daljni baje razdano in da Port Artur gori, kar je povzročilo silno veselost. V resnici namreč Japonci mesto Daljni nitib bombardirali niso

in v Port Arturju samem so japonske granate povzročile razmeromale neznačno škodo.

Imenovanje vojnega ministra Kuropatkina za vrhovnega poveljnika ruske armade na kopnem je napravilo v Port Arturju najboljši vtis in v vseh vojaških krogih vlada prepručanje, da bo armada pod Kuropatkinev vodstvom v najkrajšem času izvojevala sijajno zmago.

Retvizan.

»Biržev. V jedomostim« piše specialni korespondent iz Port Arturja: Zutraj 8. marca se je Port Artur odel v praznično obleko. Občinstvo, voj prostovoljev in vojaštvo, vse je hitelo k pristanišču. Admiral Makarov je pravkar dospel v trdnjavo in se nastanil na križarki »Askolda«. Na redi je vladalo izvenredno živahno živiljenje, ladje in čolni so bliskoma švigali v luki semterja. Na »Askoldu« se je razobil admiralova zastava, občno pozornost pa so vzbujali čolni, ki so s posebno naglostjo švigali okrog »Retvizana«. Nenadoma je velikan oživel, jel se je gibati in s polnimi jadri odplul v notranje pristanišče. V tem hipu je zasvirala vojaška godba in ko se je »Retvizan« približal »Askoldu«, je admiral Makarov v navduševalnem govoru pozdravil hrabro posadko te oklopnice, nakar so zadrnili urnebesni hura-klici iz tisoč grl. Ko se je »Retvizan« približal drugim vojnim ladjam, so mornarji dvigali svoje čepice in navdušeno pozdravljali »Retvizana«, ki je ponosno plul mimo njih. Celi dan je vladalo v mestu, v pristanišču in v trdnjavi veliko veselje, da je »Retvizan« zopet postal sposoben za boj. Zvečer, ko so se prikazale prve zvezde na obzoru, so oklopnice odplule iz luke in se usidrale na zunanjih redih. Dalje na morju pa so bile postirane križarke in torpedovke. Z Zlate Gore in Električeskega Utjesa so se videli električni signali. Ko

LISTEK.

Pisma iz Amerike.

(Lujiza Souvanova.)

Chicago, 6. sušča 1904.

Na južni strani mesta Chicaga se razprostira ob Michiganskem jezeru »Jackson Park«, ki je bil za časa svetovne razstave leta 1893. središče mednarodnega vrvenja, uprizorjenega na tem prostoru. Danes stoji le še glavno poslopje, velikanska stavba v čistem grškem slogu, ki služi kot muzej, a se bo v kratkem podrob.

Iz Field muzeja, — tako se imenuje po multimilijonaru Fieldu, ki je dal sezidati na lastne stroške to poslopje — so odvedli pred nekaj dnevi prve lokomotive, ki so se rabile v Ameriki in pozneje složno živatire v Fieldmuzeju, k svetovni razstavi v St. Louis.

Slučajno sem jih videla in lahko primerjala na mestu prve stroje in one, ki se uporabljajo sedaj. Posebni vlak je namreč po provizoričnem tiru odvedel historične type iz muzeja. Stroj moderne konstrukcije je čudno

nasprotoval z zastarelimi stroji, katere je vlekel.

Jackson Park je idiličen prostorček in promenada ob močno zavarovanem bregu je v brezvetrni dneh — kar je žalibog redko tukaj — prava zabava. Toda ime park ni nikakor opravičeno. Mogoče postane kdaj, ker ga nasajajo in razširijo, a sedaj je bolj prostor za športe, katere izvaja tu staro in mlado.

Najlepši sta dve livadi, v obsegu pol milje, skrbno gojeni in obiskani, razen pozimi, skozi celo leto od vnetih golf-igralcev.

Ob vsaki uri vidiš lahko stare in mlade, ki nosijo v usnjatih zavitičnih lične golf-palice. In majhne bele in rdeče žogice, katere mečejo z »golf-stickom« od cilja do cilja, lete čez travnik, ki je pač najlepša preproga, katero je stekala mati narava.

Večje igrišče je tudi pozimi pozimi posebne zabave, ki je pač prav amerikanska, vsaj meni je bila doslej neznana. Imenuje se »Tobogan«, indijanska beseda, ki bi se približno poslovenila z »drsanje po ledu«. V principu je tako kot ono drsanje po ledi, ki je pred nekaj leti vzbuz-

dilo toliko zanimanje na Dunaju in v Benetkah. S šest do osem metrov visoke tribune drve majhne sani po tiru dolni na gladko ledeno ravan in dalje po celem travniku. Sani imajo obliko podolgovate kadi, kjer so ob strani pritrjene naprave za noge. Večkrat so sani opremljene z baržonom in majhnimi zvonci. Krmilo, ki je dostikrat v rokah gospic v lepih športnih oblekah, je okovano z nikeljem. Led je kristalno čist, ker bi povzročila najmanjša oviravelikno sredo. Električne obločnice razsvetljujejo zvečer ledeno ravan, na kateri stoje svetlike 10 metrov na široko in pol milje dolgo in tako razsvetljujejo sanem cesto.

Seveda ima ta zabava največ privlačnosti pri mladih ljudeh in vpitje, ki se sliši tam, se čudno vjemata z indijanskim izrazom tega posebnega zimskega športa.

Mikavenje japonski vrt v Jackson parku, imenovan po treh japonskih hišicah, ki so ostale od svetovne razstave še tukaj. To so trije leseni pavilioni v strogo japonskem slogu, s krasnimi stenskimi slikami in izrezbam, ki nam v majnem obsegu pri-

čajo o popolnosti japonske umetnosti. — Vaze, napolnjene z umetnimi šopki krase kote in dragoceni kipi od medi kažejo visoko nadarjenost Japancev. Japonska je v zadnjih desetletjih tako zelo vplivala na razvite evropske umetnosti! Ta majhni otok je bil, ki je pokazal zahodu povrat k naravi in obenem s svojimi umetno-obrtniškimi proizvodi odvzel Evropi prvenstvo. Toda moje navdušenje za umetnost me je zavedlo predaleč od mojega majhnega vrta, ki ima razen onih majhnih hišic, ki so samo zato tu, da se jih pogleda, res senčata poti in gosto drevje ter poleg tega nasade rož, obdane z živo mejo, ob kateri kaj pazno stopa stražnik.

Drsa se tu staro in mlado in majhni, naravni ribniki, katere prekrbijo Michigansko jezero z vodo, dajejo s svojimi otoki in zarastlimi bregovi prekrasni »milieu« k temu lepemu športu. Vendar ima Američanec malo zmisla za gracioznost in med stotimi drsalci sem zapazila kmaj dva ali tri, ki so resnično kaj umeli. Enakomerno dirajo gori in dolni kolikor mogoče neokretno in grdo.

Posebno nisem mogla odpustiti mladim damam, ki so se podile kot solarčki po ledu. Niti najnavadnejše drsanje v krogu ni v navadi. Vsa ta različna drsališča so vsakemu brezplačno dostopna.

Posebno čudno je videti na teh majhnih jezerih tuje ladje, ostanke razstave. Tako se vidi kitajska ladja iz časa, ko še ni bilo parnikov, dvo-nadstropna in modro, rmeno in rdeče pobaranja z umetno izrezanim zmajem spredaj. Tudi neka indijska ladja in več turških čolnov gniye tam, kajti podnebje v Chicagu ne razume šale in tudi z gospodo iz Kitajske in Indiji ne dela nikakih izjem.

Zelo lepa sta tudi Garfield in Lincolnpark. Ta ima menažerijo, ki pa ni dosti vredna. Sotine delavcev snaži poti, ki so pa zato tudi krasne in posnemanja vredne. Nova mi je bila ideja, ki je izvršena tu. Veliki okrogli koši so obešeni na drevesa in služijo namenu, da vsprejemajo papir in druge odpadke. Najlegantnejši je Washington-Park s svojo palomo hišo in s svojimi tujimi rastlinami, z množico lepih dreves in najkrasnejših livad.

(Konec prih.)

sem pa zapustil mesto — stemnilo se je že popolnoma — in pogledal dolni na množico hiš, je bila trdnjava zavita v noprodirno temo: vsaka luč, vsak ogenj je ugasnil, le zvezde na brezoblačnem nebu so migljale in bliščale. Glebek pokoj in nepredorna tema je tajinstveno razprostirala svoja krila preko mesta; kdo ve, kaj se godi sedaj v tej temi, koliko ljudi bedi brezpokojno z največjo napetostjo, kdo vé, kaka nevarnost znova preti trdnjavi ...

Položaj na morju.

Ruskija Vjedomosti pišejo: Položaj na bojišču je sedaj — dva meseca po pričetku sovražnosti — v bistvu, kakor je bil dne 9. februarja. Japonska mornarica križari v Rumenem morju, blokira iz velike daljave Port Artur in se semterja prikaže pred obzidjem naše trdnjave. V teh okolišinah se seveda obrača vse zanimanje na poročila, tičiča se odpošiljatve baltiške eskadre na Daljni Vztok. Da se ta mornarica iz Kronstata odpolje na bojišče in sicer v najbližnji bodočnosti, je dognana stvar, o kateri se ne da dvočiti. Brez znatnega ojačanja ne more nikakor naše brodovje v Tihem oceanu preiti v ofensivo, ako mu ne pride na pomoč kakšen srečen slučaj. Vendar pa bi ne bilo umestno, ako bi se vojni načrt grajal na podlagi mogočih srečnih slučajev. Zato bo tem bolje, čim preje bo došlo admiralu Makarovu še balistički brodovje na pomoč.

Portarturška eskadra.

Del ruske portarturške mornarice križari po Rumenem morju in sicer tako južno od polotoka Kvantung v Korejskem zalivu, kakor tudi v zalivu Pečili. Korespondent lista »Times« nameč brzojavlja, da je 6. t. m. ruska križarka »Bajan« ustavila ladjo »Hai-Nune«, na kateri se je on nahajal, v bližini mesta Daljni 56 km od Port Arturja in jo preiskala. Takisto potruje brzojavka »Daily Telegraph« iz Vejhajveja, da je 6. t. m. več ruskih vojnih ladij križarilo v zalivu Pečili. Iz teh poročil je razvidno, da je rusko brodovje, odkar mu poveljuje Makarov, postalo zelo agilno, da se mu celo admiral Togo ne upa približati. Zanimivo pa je tudi, da je nenašoma zopet oživelja ruska križarka »Bajan«, katera se je po zatrdirju angleških in židovskih listov baje že zdavno potopila.

Nov poveljnik vladivostoške eskadre.

Iz Petrograda se poroča, da je podadmiral Jessen imenovan za poveljnika vojne eskadre v Vladivostoku. Podadmiral Rejecenstejn, ki je dosedaj temu brodovju poveljeval, je že dospel v Port Artur, kjer bo prevzel poveljstvo torpedne divizije.

Izza temnih dni.

(Sličice iz življenja raznih papežev.)

(Dalej.)

Boj med papežem Hadrijanom IV. in cesarjem Friderikom je bil dolg in do sporazumlenja ni prišlo. Tudi rimske republike ni mogel papež ukrotiti. Svojemu rojaku Ivanu de Salisburghu, je papež Hadrijan pred smrto rekel: O, ko bi ne bil nikdar zapustil svoje domovine ali samostana sv. Rufusa. Ali je kdo na svetu, kateremu se tako godi, kakor papež? Po pravici se imenuje papež hlapca vseh hlapcev, kajti če ne zadosti požrešnosti rimskega božjih hlapcev, mora zapustiti prestol in bežati iz Rima.

Hadrijan IV. je umrl 1. septembra 1159. Koj po njegovi smrti je v cerkvi nastal razkol. »Roma Deus non est trinus, sed quattinus« je bil v srednjem veku jako znan pregovor, ki je dandasen vnovič in po pravici prišel v veljavo.

Komaj je Hadrijan zatusnil oči, že so se kardinali razcepili na dva tabora in delali z denarjem za svoji stranki. Volitev papeža je trajala tri dni. Dne 7. septembra je ena stranka proglašila kardinala Rolanda Baudinellija kot Aleksandra III. za papeža. Ko so ho-

Državni zbor.

Dunaj, 10. aprila. Zaradi prihoda angleškega prestolonaslednika na Dunaj, je vladna odgovorila sklicanje državnega zabora, tako da se isti ne sestane 19., temuščle 26. t. m.

Ministrski sestanek v Opatiji.

Dunaj, 10. aprila. Vkljub vsem oporekanjem so politični krogi prepričani, da je sestanek italijanskega in avstro-ogrškega ministra zunanjih zadev velikega političnega pomena. V prvi vrsti sta ministra razpravljala o balkanskem vprašanju. Da so prišle na vrsto tudi trgovinske politične razmere med obema državama, je razvidno že iz dejstva, ker se je pridružil konferencam tudi avstrijski trgovinski minister baron Call.

Benetke, 10. aprila. »Gazetta di Venezia« piše z ozirom na ministrski sestanek, da ima Italija zadnja leta mnogo vzrokov, da je nezadovoljna (?) z avstrijsko vladom. Niti glede italijanskega vseučilišča v Trstu niti glede trgovinske zveze ni Avstrija storila, kar bi bila lahko storila. Zato bo Tittoni grofu Goluchowskemu vladu in italijansko ljudstvo. Gleda Balkana pa piše list, da bo Tittoni istotako odločno poudarjal, da ima tudi Italija tam doli svoje interese za bodočnost.«

Berolin, 10. aprila. Splošno se trdi, da je prišlo do sestanka med voditeljem avstro-ogrške in italijanske zunesne politike po prizadevanju cesarja Viljema, ki je tudi imel v Neapolju v ta namen prikrojeno napitnico.

Katoliško vseučilišče v Solnogradu.

Solnograd, 10. aprila. V osrednjem odboru katoliškega vseučiliščnega društva je vedno za to, da se katoliško vseučilišče otvorí že s šolskim letom 1904/05. ali pa vsaj drugo jesen. V prvi vrsti se priklopí že obstoječi bogoslovni fakulteti modro-slovna fakulteta, za katero je baje dovolj »izbornih katoliških učenjakov«. A baš v tem vprašanju je nastala močna opozicija v katoliških krogih, ki zahtevajo, da se ali istočasno ustanovi tudi pravoslavna fakulteta, ali pa se naj s celo zadevo še počaka.

Položaj v Macedoniji.

Carigrad, 10. aprila. Vsled sklepa inozemske orožniške komisije so poslaniki velesil izročili turški vladni spomenico, v kateri zahtevajo, da mora do 20. t. m. založiti vladu pri otomanski banki 50000 frankov za prve stroške in za enomesecno plačo za inozemsko orožništvo v Macedoniji. Nadalje zahteva spomenica, da mora vsak mesec 15 dni pred koncem meseca biti naložena pri imenovani banki plača za inozemske

častnike. General De Georgis s prideljenimi mu inozemskimi adjutanti bo nadzoroval redno izplačevanje.

Bolgarsko-turški dogovor.

Carigrad, 10. aprila. Bolgarsko-turški dogovor so podpisali včeraj zastopniki turške vlade in bolgarski diplomični agent Načević. Dogovor obsega sledeče glavne točke: Bolgarija slovesno obljubi, da prepreči vlaganje vstaških čet čez mejo in vtihotapljenje razstreliva, kar bo nadzorovala mešana komisija. Turčija se zaveže, da izvede v Mürzstegu določene reforme v popolnem obsegu, da pomilosti vse vjetnike, da podpira vrnivše se begunce in kristjanske podložne, ki so vsled vstaje trpeli škodo. Nadalje odpravi na mejah vse carinske šikanje, obnovi svobodni promet po železnicah, da ne nadleguje Bolgarov, ki imajo potne liste, ter sposobne Bolgare sprejme v justično in upravno službo. — V vseh političnih krogih je zbulil sklenjeni dogovor veliko zadoščenje. Dobro bo seveda počakati, da pokaze Turčija ali se jo naučila držati dano besedo. Dosedaj vsaj tega evropskega običaja ni poznala.

Minister Delcassé odstopi.

Pariz, 10. aprila. Minister zunanjih zadev, Delcassé, namerava v najkrajšem času odstopiti, ker sta se sprila z ministrskim predsednikom Combesom. Delcassé je že, naj bi se predsednik Loubet sešel v Rimu tudi s papežem. Combes pa je v zadnjem ministrskem svetu proti taki nameri odločno nastopil ter ugovarjal celo temu, da bi se Delcassé sešel s papeževim tajnim kom Merry del Valons.

Dopisi.

Z dežele. Dacarji so gotovo stan, kateri je za svoje naporno delo in za odgovornost premalo plačan. Obljubovalo se je dacarjem vse, da, še celo o uniformi se je govorilo, le vprašanje o izboljšanju plače se ne reši. Ta obstrukcija! Dosti jih izstopi in ako pojde tako naprej, jih pojde še več ter si bodo drugje iskali boljše in gotovejše eksistence. Naj se pa dacar, četudi neslužbeno, zameri kakemu revidentu, mora izboljšanja plače čakati, dokler se ne naveliču ter ne izstopi iz službe. Naj se vendar primereno uredi plača, saj do tega imajo ljudje pravico, da želijo delo, da svoje delavce pošteno plača za pošteno delo. Vsi stanovci se organizirajo. Zakaj se ne bi dacarji? Prejšnje čase se je dacarjem delila vsakoletna nagrada. Ta je izostala, ker se sedaj nalaga to za penzijski zaklad. To je sicer dobro, a še bore malo, ker se je dacarjem to že od takrat male plače odtegnilo. Ako je kdaj stopil iz službe, je dobil primerno odpravnino, katera je znašala od 110 do 800 K, primerno njegovim služ-

benim letom. Sedaj pa vprašamo, zakaj niso vse deležni te dobre, ker so še celo taki dobili odpravnino, kateri so bili slabo kvalificirani. Zakaj se ne rešijo prošnje, ko bi bilo vendar pravijo, da pridevno prikrajani do zasluzene plače. Prosimo torej mero dajne faktorje, da se za stvar zavzemo.

Iz Trnovega pri II. Bistrici.

Dne 7. t. m. se je od nas poslovil g. I. Frolè, postajenadelnik v Trnovem, ter odšel na svoje novo mesto v Borovnico. Sijajni banket v predvečer je pokazal, kako priljubljen je bil g. Frolè. Pevski zbor mu je v dvorani naše štavnice zapal gulinjivo odhodnico. G. Frolè je veden, posrežljiv in nepristranski uradnik. Njega in njegovo gospo soprogo ohramimo vedno v najboljšem spominu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. aprila.

Slovensko vseučilišče.

V zadnji seji obč. sveta ljubljanskega je predlagal dr. Kušar, da naj se v zadavi slovenskega in italijanskega vseučilišča izroči ministrskemu predsedniku spomenica. Obč. svet je s tem sklepom storil hvalevreden in tako umestil korak, kajti v zadnjem času se pojavljajo glede vseučiliščega vprašanja raznovidni projekti, tudi taki, ki niso v prilogu naši stvari. V Dalmaciji so se prijatelji dr. Šusteršiča oglašili direktno proti slov. vseučilišču, v Trstu pa kujojo projekte, kakor da je Trst edino odločilen v tej zadavi. Vzpričo tem zmešnjavam je bilo jako potrebno, da se je oglasil tudi ljubljanski obč. svet. To pa ni všeč dr. Šusteršiču, zato razglaša v »Slovencu«, da so pretrgane vse zveze z vladom in da se zato tudi omenjena spomenica ne sme predložiti. Ta je res dobra! Če so klerikale pretrgali vse zveze z vladom, to vendar mestno občino nič ne briga in mestna občina bi naravnost brezvestno postopala, če bi se v tako važnem narodnem vprašanju, kakor je vseučilišče, ravnala po željah in strankarskih koristih dr. Šusteršiča, ki za slov. vseučilišče ni še nikdar nobenega koraka storil. Za slovensko vseučilišče delajo drugi možje vstrajno in dosledno, pa svojega delovanja ne obešajo na veliki zvon. Vsled tega svojega tihega delovanja so tudi že dosegli marsik uspeh. Pa ne, da bi dr. Šusteršič jeziklo, da se vendar kaj doseže v tej važni stvari, dasi on ničesar ni storil zanj?

Katoliška obstrukcija

že vedno žre. Vodovod na Rakiju sedaj dovršen, pa samo na papirju. Dotična dela bi se lahko takoj razpisala, če bi bil denar pri rokah. Za ta vodovod, ki je v istini potreben, se je na priporočilo naših poslancev dovolila prav bogata deželna podpora. Ali leta se sedaj seveda iplačati ne more, ker deželni zbor, kojege delovanje je zadušila katoliška obstrukcija, še ni dovolil dotičnega kredita. Vsled tega ostanejo

račani na suhem. Kaj storiti? Rački poslane g. Viljem Pfleifer je tudi član katoliške obstrukcije v deželnem zboru. Mož se je torej trudil, da je preprečil svojim volilem prepotrebni vodovod. Kaj, kó bi ga v poletju Račani najeli, da bi jim vodo prinašal od studenca pod gradom. Morda bi se potem izpotila obstrukcijska strast z gospodovega telesa. Račani, obrnite se do njega!

— Volitev na Gorenjskem

je bila za »Slovenčovo« redakcijo nekaj usodepolnega, kajti zadela je peresne kuljije škofovoga lista na možgane. Kar je »Slovenec« o tej volitvi v soboto nakvasal, ima vse znake, da je pisano v deliriju; kar od daleč se vidi, kako so vplivali na te fantazije vinski duhovi. Samo en zgled naj navedemo: Škofov list pravi, da se je velikanska večina gorenjskih volilcev izrekla za neizprosno in dosledno nadaljevanje obstrukcije. Izmed volilcev kranjskega, škofovelskega in triškega okraja se jih polovica sploh ni udeležila volitve. Klerikale so spravili svojih ljudi na volišče, kar so jih imeli; spravili so na noge tudi zadnjega svojega volilca, saj so imeli vse polno agitatorjev. Nasprotno pa se na stotine neodvisnih kmetov ni volitve udeležilo, ker za Demšarja niso hoteli glasovati, proti njemu pa se niso upali glasovati, zaradi domačega miru in radi strahu, da jih bodo duhovniki preganjali, zasramovali in jim delali škodo, kjer bodo mogli. Sedaj je pa vprašanje: koliko je pa med klerikalnimi volilci mož, ki sploh vedo za kaj se gre in specijelno kaj, je obstrukcija? Skoraj nič! Kako naj tudi ti borni analfabetje vedo, kaj je obstrukcija, volili so, kakor jim je ukazal duhovnik, ne da bi vedeli koga in čemu. Ko bi imeli v Avstriji tak zakon, kakor v Italiji, kjer sme biti volilci le tisti, kdo zna pisati in brati, potem bi se moglo reči, da so volilci izrazili svojo voljo. Med Demšarjevimi volilci je pa 80% tacih, ki ne znajo ne pisati ne brati, ki še pojma nimajo o pomenu volitev in ki se razločujejo od svojih krovic in teličkov samo po tem, da znajo par besed govoriti. In ti reveži naj bi se bili izrekli za obstrukcijo?

— Iz Cerkelj na Gorenjskem se nam piše: V »Slovenecu« sta cerkvena kapelana hotela na najnesramnejši način oprati s kopo lažjih svoje postopanje za časa volitev. Za kandidata Novaka ni nikdo razvila tu najmanjše agitacije, ker naši zavedni možje sami vedo, komu bodo dali svoj glas; a lažnjava poročevalca pripovedujeta o Hribarjevih strabantih češ, da so le-ti zbobnali skupaj le 8 mož in lažeta dalje, da je g. Hočevar, lekar na Vrhniku, prišel k volitvam in popravljal kmetom volilne listke. Poročevalca sama pa vesta najbolje, da je g. Hočevar prišel edino le k pogrebu svoje tete in da se volitve v Cerkeljih ni udeležil, da torej tudi volil-

delati na to, naj bi se oba papeža odvedala, ali Aleksander III. ni hotel

pobegniti na Francosko.

Po smrti Viktorja IV. so cesarjevi pristaši izvolili Gvidona iz Kreme kot papeža Paskala III. Ta se pa ni mogel polastili Rima. Rimljani ga kot tujca niso hoteli pripoznati in se začeli približevati Aleksandru III. zlasti ker je pri volitvi senatorjev z denarjem dosegel, da so bili izvoljeni njemu udani možje. Tisti Aleksander, ki je moral po izvolitvi zapustiti Rim, je bil leta 1165. z navdušenjem sprejet v Rimu.

Zdaj se je vnel boj med papežem in med rimsko republiko na eni strani ter med cesarjem na drugi strani. Leta 1167. je prišel cesar Friderik pred Rim in začel naskakovati mesto. Vse je zavzel, samo cerkev sv. Petra še ne. Cesarjeva armada je razbila bronasta vrata in z orožjem vdrla v Meko kristjanstvo. Kri je močila altarje in grobe apostolov, kakor na bojni poljani so ležali ubiti in ranjeni na tleh prve kristjanske cerkve. In še se ni posušila prelata kri, ko se je v tej cerkvi opravil Te Deum za zmago! Že naslednjega dne je cesar ustoličil novega papeža. Toda ostali del mesta še ni bil v cesarjevih rokah in Rimljani so se branili res heroično. Cesar je vsled tega začel

(Dalej prih.)

nih listkov ni mogel popravljati. Ravno tako tudi g. župan Hribar ni govoril niti z enim kmetom glede volitev in so se tudi njegovi strabantici ali po načre rečeno, zavedni Cerkljanci, zdržali vsake najmanjše agitacije. Da kapelana s takimi lažnjivimi poročili hočeta le opravičiti svojo umazano agitacijo, je jasno. V spovednici in na prižnici se zadnji čas ni slišalo drugega kot o volitvah in nevarnostih in nesrečah, katere prete ubogemu kmetu, da ne voli kandidata krščanske stranke, kandidata, ki moli vsak večer rožni venc, gre k spovedi in čeprav prva pot je bila v cerkev, ko je prišel na shod v Cerklje. A to ni zadostovalo. Šla sta v vsako hišo posebej in zabičala kmetom da morajo priti na volišče in dati svoj glas Demšarju, ker jim bodo drugače brezverci in nasproti sv. vere raztrgali križe in svete podobe pometali iz šole in cerkev. Niti ljudi na cesti nista puštala v miru. Vsakega sta napadla s svojo nadležnostjo, tako, da se je nekdo potem izrazil, da bo že samo radi tega volil Novaka, ker sta kapelana tako nadležna. In mož je tudi tako storil. In kapelan Kos je hotel pridobiti nekega pijanca za svojo sveto stvar, kateremu bi niti ne mogel dopovedati, koliko stane frakelj žganja. Na dan volitve so šli vsi listki skozi roke kapslanov in morda je bilo to vzrok, da je prišlo do komisije polno popravljenih listov. Čudni so res ti škofovci ljudje. Najpodlejše agitacijsko sredstvo se jim zdi sveto, kakor hitro se porabi za njihove umazane namene. Nasprotniku se pa ni niti treba prikazati na volišče in že mu naprtijo celo kopo političnih grehov, a Bog varuj, da bi komu svetoval, naj voli tega ali onega, ki ni priatelj škofove garde. A hvala Bogu, da se množe zavedni možje, ki se ne strašijo več tega jezuitskega nadzorstva, kar se je vedelo pri zadnjih volitvah tudi pri nas. In upamo, da se bo pri prihodnjih volitvah število naših zavednih mož potrojilo in da bo večina kmetov takim nadležnežem, kot sta naša kapelana, ob enaki priliki pokazala vrata. Pri predzadnjih volitvah je dobil v Cerkljah neklerikalni poslane en glas, sedaj osem glasov. — Cerkljančan.

— **Kako se dela proti prodaji „Slov. Naroda“.** Te dni je dobila neka tvrdka na Notranjskem, katera prodaja »Slovenski Narod«, naslednje pismo: »Blagorodna gospa! K bližajoči se Veliki noč želim Vam blaga gospa srečno in veselo »Alezuj«. — Od nekega B..... a izvedel sem z obžalovanjem, da se pri Vas prodaja »Slovenski Narod«. Opozorjam Vas, blaga gospa, da opustite ta grdi list v katerem ni drugega, kakor laž, grdo obrekovanje vsega, kar je katoliško; to ni čast za Vas, da prodajate tak grd, nesramen list. Verujte mi, blaga gospa, ako opustite »Slov. Narod«, boste veliko laglje umrli in na smrtni postelji se boste vroče spominjali Vašega starega prijatelja. Prosim Vas tudi raztrgajte ta list, kajti ako izve kak zlobnež, me bo dejlo še v »Slov. Narod« poslali. Z pozdravom srca Jezusovega ostanem udani Š... J... P. 3. aprila 1904. Ime hodi za danes še zamolčano; s pisem se pa že še pomenimo.

— **„Bisaga hodi okoli“.** Če slišijo ljudje ta klic, jih kar mrzlica strese, kajti bisaga ni nikdar polna in silno je težko, ubraniti se nadležnih katoliških beračev in beradič. Pa še ni dovolj! Zdaj so začeli že zunanjji redi zahajati na beradiču na Kranjsko. One dni smo čitali v »Laibacher Zeitung«, da je c. kr. deželno predsedništvo dvema ženskama (redovnicama) dovolilo, da smeta beračiti po Kranjskem »za uboge sirote v Feldkirchau na Košiskem«. Poizvedovali smo, kaj je s temi sirotami in izvedeli sledete: V Feldkirchnu, ki je povse nemški, obstoji že 23 let sirotišnica. Vodstvo je sicer v protestantskih rokah, a v zavod se sprejemajo sirote ne glede na njih konfesijo. Tudi že marsikaka kranjska sirota je že dobila zavetišče

v tem zavodu. Rimskim klerikalem je ta zavod na potu. Klerikali snujejo radi sirotišnice in podobne zavode, a ne zaradi sirot nego zaradi profita. Tudi v Feldkirchnu bi radi služili denar in zato je ondotni kaplan Kaiser začel nabirati denar. Imeti mora že velikanske svote, ker kupuje vedno nove hiše. To nabiranje traja že leta in se vrši prav po judovsko. V mnogih ilustriranih nemških listih smo že videli inserat, okrašen s fotografijami (!) spekulativnega kaplana Kaiserja, v katerem se bobna za ta bodoči zavod. Koristi deželni zbor je odklonil vsak prispevek, a to napravo, ker je samo spekulacija. Kranjska deželna vlada pa je seveda hitela dovoliti dvema ženskama, da smeta v Ljubljani beričti od hiše do hiše. »Bisaga hodi okoli« — ljudje krščanski, zapirajte vrata!

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela svojo 149. vodstveno sejo dne 24. marca 1904 v svojih prostorih v »Narodnem domu«. Pričetek ob 3. pop. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Fran Stor, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina, Ivan Šubic in dr. Fran Tominšek (blagajnik). Svojo odsotnost so opravičili ljubljanski župan Ivan Hribar, ces. svetnik Ivan Murnik in tajnik Anton Žlogar. Prvomestnik otvarja ob 3. uri pop. sejo ter pozdravlja g. družbenega razsodnika dr. Frana Tominška ki je požrtvovalno prevzel poseb blagajnika mesto obolelega dosedanjega blagajnika g. prof. Martina Petelinja. Ko bi komu čast družbenikov bila do njega kaka zadeva, budi naznajena do njega adresa: »Gruž v Dalmaciji.« Blagajnik je izkazal za dobo od 1. januarja do 22. marca 1904 K 9.161-34 h dohodkov in 7.097-80 h troškov, torej prebitka K 2.163-54 h, kateri znesek se povija za gotovinski saldo z dne 31. decembra 1903 v znesku kron 1.021-27 h, ter je omenil, da razpoložnina v znesku K 3.084-81 h ne bude zadostovala v pokritje tekočih stroškov. Ko se rešijo doše vloge, sprejme se ponudba g. Jerneja Bahovca, trgovca v Ljubljani, da založi peresa v družbino korist in se dr. Ivan Svetina pooblasti za stavbo otroškega vrta na Jesenicah, zaključi prvomestnik sejo ob pol 6. uri zvečer.

— **Tobačna tovarna.** V soboto je dr. Šusteršič poskusil vjeti odposlanca generalnega ravnateljstva za svoje namene. Pri ti priliki se je zmosil tudi nad našim listom, ki je toliko časa z angeljsko prizanesljivostjo preziral neuvosten počenjanje klerikalnih hujščakov v tovarni, in ki se je čele oglastil, ko so razmire v tobačni tovarni postalje ja v enškandal. Dr. Šusteršič je tudi slovesno zatrjeval, da njegova stranka delavstva ni hujškala, dasi se to lahko vsak trenotek dokaže s sto pričami. Tudi je mož nekaj kvasil o tem, da mi hočemo delavstvo zapeljati k neprevidnim korakom (!), mi, ki smo z vso brazobzirnostjo nastopili proti ščuvanju klerikalcev in zahtevamo, da se uvede v tovarni strog red. Kako ščujejo klerikalci, spoza lahko vsakdo iz »Slovenca«. Škofov list dolži gg. Kosmurja in Selana, da nam dajeta informacije. Izjavljamo s tem, da nam ta gospoda še nikdar nista dala nobene informacije in še nikdar nista ničesar pisala za naš list. Mi imamo dovolj drugih zvez, da smo dobro poučeni o vseh dogodkih v tovarni. Sedaj se vrši v tovarni preiskava. »Slovenec« seveda skuša onemogočiti, da bi preiskava imela uspeh in zlasti tudi ščrvoval vse najboljši moči svoje. Ž njim je zopet izginil eden onih zadnjih, čim dalje bolj redkih, v besedah in vsej bitnosti še pristnoljudskih krepkih tipov, katero poznamo mi mlajši le še n. pr. iz Jurčičevih poveсти, in kakršnih današnjih generacij ne ustvarja več. Veličastni sprevod je pričal, kako je bil rajnik priljubljen vse na okoli. V m. p!

— **Plemstvo** je cesar podelil generalnemu tajniku zavarovalnice »Assicurazioni Generali« v Trstu, cesarskemu svetniku Etmundu Ricchettiju.

— **Politično društvo, Posad in Ptuj** pridiči svoj občni zbor v četrtek, dne 14. aprila t. l., ob 2. uri popoldne v »Narodnem

domu. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

— **Vojniški nabor.** Danes se je pričel vojniški nabor za ljubljansko okolico. Na nabor je prišlo 159 fantov in je bilo od teh 48 potrjenih v vojni.

— **Pod voz padel.** Franc Pivk, blapec pri Oskarju Treutu na Marije Terezije cesti, je danes dopoludne v Zupančičevi opeskarni v Trnovem padel pod voz in mu je šlo kolo čez desno roko in mu je zlomilo. Ponesredenca so prepeljali z rečilnim vozom v bolnič.

— **Zgornja tatvina.** Včeraj zjutraj je bila v frančiškanski cerkvi kovačevi ženi Barbari Ladihi, stanujoči v Spodnji Ščki štev. 88 iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imela okoli 3 K denarja. Tatvine sumljiva je neka deklica, ki je stala poleg okradenke in je potem pobegnila iz cerkeve.

— **Delavske gibanje.** Včeraj se je pripeljalo do Ljubljane 520 laških delavcev s posebnim viakom do Ljubljane. Samo 20 delavcev je ostalo v Ljubljani, drugi pa so se odpeljali naprej proti Dunaju. — V Ameriko se je dne 9. in 10. t. m. odpeljalo 28 izseljencev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Neznano kje v mestu je izgubil včeraj Rajko Ješenak, stanujoč v Kolodvorskih ulicah št. 7 donarnico, v kateri je imel 7 K denarja. — Od Sv. Jakoba pri Savi po Dunajski cesti do Ljubljane se je dne 4. t. m. iz voza izgubila železna, črna lakirana palica s posrebenim držalom, v vrednosti 6 K. Ista se naj blagovoli oddati proti nagradi v trgovini Valentina Goloba. — Vdova Marija Čala, stanujoča na Poljanski cesti št. 52, je načela pred dnevi na Poljanski cesti bančkovec za 10 K.

— **Monsignor Alojzij Starje** je včeraj ponoči v starosti 68 let umrl. Pokojnik je bil ljubezniv in toleranten mož, eden tistih duhovnikov, s katerimi se da govoriti in izhajati. Odkar je živel v Ljubljani, je bil marljiv in delaven odbornik pri različnih narodnih, gospodarskih in humanitarnih društvin. Lahka mu zemljica!

— **Umrl** je včeraj ponoči v starosti 75 let g. Matija Peršin, posestnik in gostilničar na zgornjem Rožniku. Pokojni Peršin je bil častni vreden mož, ki je vžival splošno spoštovanje. Poznal ga je pač vsak Ljubljanač. N. v. m. p!

— **Slovensko žensko društvo.** Zanimanje za težaj slovenske trgovske korespondence je veliko in se je oglasilo že precej gospodičen, ki se nameravajo tega kurza udeležiti. Pouk se začne jutri 1. 12. t. m. ob 8. uri zvezcer v višji deklinski šoli. Članice se še lahko zglasijo do jutri zvečer pri blagajničarki gdž Kadivec v Prešernove ulici št. 36 ali pa pred poukom v višji deklinski šoli.

— **Rdeči križ.** Dne 9. t. m. je imel odbor deželnega in gospodnega pomočnega društva Rdečega križa za Kranjsko svojo sejo. Letno poročilo in računski zaključek za leto 1903 vzela sta se na znanje, potem se je sklepalo o raznih pročnjah za podporo. Pri dopolnilni volitvi v predsedstvo voljene so bile naslednje dame: Gospa baronica Heinza predsednica, Antonija Kosler za I podpredsednico in gospa Beti pl. Laschan za II podpredsednico. Gospodu c. in kr. štabnemu nadzdravniku dr. Vincenciju Svobodi izrekla se je najtopljejša zahvala za njegovo kot vojaški svetovalec naklonjeno večstransko podporo.

— **Poročil** se je danes v Ljubljani z g. Ivano Kramaršičem, roj. Feldstein, gospod Stefanom Erženom.

— **Vegove razglednice.** Dunajske Slovence opozarjam, da je prevzela prodajalna umetnico »Zur Oper«, Kärnterring št. 2 prodaja Vegovi razglednice in Vegove slike. Dunajčani prav pridno segajo po Vegovi razglednicah.

— **Z Rake** se nam piše: Dne 10. t. m. smo pokopali Franca Drnovška, ki je zvesto služil naši občini nad 40 let ter v tej službi tudi ščrvoval vse najboljši moči svoje. Ž njim je zopet izginil eden onih zadnjih, čim dalje bolj redkih, v besedah in vsej bitnosti še pristnoljudskih krepkih tipov, katero poznamo mi mlajši le še n. pr. iz Jurčičevih povesti, in kakršnih današnjih generacij ne ustvarja več. Veličastni sprevod je pričal, kako je bil rajnik priljubljen vse na okoli. V m. p!

— **Plemstvo** je cesar podelil generalnemu tajniku zavarovalnice »Assicurazioni Generali« v Trstu, cesarskemu svetniku Etmundu Ricchettiju.

— **Politično društvo, Posad** in Ptuj pridiči svoj občni zbor v četrtek, dne 14. aprila t. l., ob 2. uri popoldne v »Narodnem

domu. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

— **Vojniški nabor.** Danes se je pričel vojniški nabor za ljubljansko okolico. Na nabor je prišlo 159 fantov in je bilo od teh 48 potrjenih v vojni.

— **Pod voz padel.** Franc Pivk, blapec pri Oskarju Treutu na Marije Terezije cesti, je danes dopoludne v Zupančičevi opeskarni v Trnovem padel pod voz in mu je šlo kolo čez desno roko in mu je zlomilo. Ponesredenca so prepeljali z rečilnim vozom v bolnič.

— **Zgornja tatvina.** Včeraj zjutraj je bila v frančiškanski cerkvi kovačevi ženi Barbari Ladihi, stanujoči v Spodnji Ščki štev. 88 iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imela okoli 3 K denarja. Tatvine sumljiva je neka deklica, ki je stala poleg okradenke in je potem pobegnila iz cerkeve.

— **Delavske gibanje.** Včeraj se je pripeljalo do Ljubljane 520 laških delavcev s posebnim viakom do Ljubljane. Samo 20 delavcev je ostalo v Ljubljani, drugi pa so se odpeljali naprej proti Dunaju. — V Ameriko se je dne 9. in 10. t. m. odpeljalo 28 izseljencev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Neznano kje v mestu je izgubil včeraj Rajko Ješenak, stanujoč v Kolodvorskih ulicah št. 7 donarnico, v kateri je imel 7 K denarja.

— **Nemška vojna ekspedicija** v Afriko velja od 24 m. m. že 10 milijonov mark.

— **Kongres italijanske socialne demokracije** se je otvoril v soboto v Bolonji. Iz Nemčije je prišel Michel, iz Avstrije pa dr. Adler.

— **Grozna mačha.** V Aschu na nemškem Češkem je 31letna Ana Hartel na vse načine triplnila svojega 9letnega pastorka. Celi dve leti ga je imela skritega v svinjaku. Te dni pa ga je toliko časa bila s polenom po glavi, da je bil mrtev. Potem je truplo zanesla na železniški tir, da bi ljudje mislili, da ga je vlak povozi. Toda neki železniški čuvaj je je opazoval ter ovadil orožnikom.

— **Hranilnica v zadregi** pri založni v Čehu pri Prosnici manjka 318 000 K.

— **Graf Fran Thun**, bivši ministralni predsednik, je posodil socialno-demokratičnemu društvu »Arbeiterheim« 50.000 K, da si društvo kupi neko veliko hišo v Bodenbachu.

— **Telefonska in brzjavna poročila.**

— **Dunaj** 11. aprila. V petek je cesar sprejel ministrskega predsednika dr. pl. Körberja v posebni avdijenci. Termin, kdaj se sklice državni zbor, še ni določen, določeno je samo, da se 14. t. m. prično posvetovanja obojestranskih nagodbenih odborov. V soboto je imel dr. Körber dolgo posvetovanje z voditeljem češkega veleposestva grofom Sylvandom Erčenom.

— **Dunaj** 11. aprila. Državno sodišče bo o pritožbi radi ustanovitve čeških šol na Dunaju razpravljalo dne 23. t. m. Dunajski Čehi so ob tej priliki izdali poseben oklic, v katerem svoje somišljenike opominjajo, da naj v vsakem slučaju ohranijo mirno ravnodušnost, ker cela zadeva nima političnega, ampak samo kulturnega pomen.

— **Dunaj** 11. aprila. Poročila iz Rima in Budimpešte javljajo, da se je med ministrom Goluchowskim in Tittonijem doseglo popolno porazumljivje glede vinske klavzule. Italiji se dovoli uvoz določenega kvantuma vina gotove kakovosti po izjemno nizkem carinskem tarifu, za kar da Italija na drugih poljih primerne koncesije.

— **Opatija** 11. aprila. Italijanski minister zunanjih zadev Tittoni se je odpeljal v Ankono, italijanski poslanik na Dunaju d'Avrampa v Benetke.

— **Samobor** 11. aprila. Pri včerajnjem narodnem shodu v Sa-

mboru je opoldan nastala nepopisna medsebojna rabuka. Predsednik, oponopojen in stradom rešen ubeja. Mestni blagajnik Vuković je težko ranjen in oropan Slovenec Kogo, skrit na mrtvaški nosilnici, je izprosil na kolenih življenje. Dušovščina je prva odnesla pete in prepustila razdvjani narod brez ciljnem strastem. Poslopje kontarske oblasti je bilo znotraj polnoma razdejano, s petrojem polito in začgano; blagajna razbita in oropana, vsi akti so vničeni. Istotako v poslopu podobčine Podvrh. Orožniško vojarno je rešil oddelek topničarjev. Požarna bramba je delala v noč. Orožništvo je bilo onemogo. Iz Mirnovca došli peš vojaki ondotne baterije

